

**46
FESTIVAL
DE
TORROELLA**

**07.08.26
20.30 H.
AUDITORI
ESPAI TER**

Cantoría

**L'AMOR
TAMBÉ
DEIXA
RASTRE**

PROGRAMA

¡A la fiesta!

JOSÉ DE SAN JUAN (1687-1735)

A la fiesta, zagales

Céfiros corra

Una noche que los Reyes (Xàcara de Reis)

DIVERSOS AUTORS

Xàcara No hay que decirle el primor (instrumental)

JOSÉ MARTÍNEZ DE ARCE (1662-1721)

Jilguerillo canoro

JUAN FRANCÉS DE IRIBARREN (1699-1767)

Xàcara del Fandanguillo

PAUSA

DIVERSOS AUTORS

Españioletas (instrumental)

JOAN CEREROLS (1618-1680)

Serafín que con dulce armonía

JOSÉ DE TORRES (1670-1738)

Gitanillas cortesanas

GASPAR SANZ (1640-1710)

Canarios (instrumental)

JOSÉ DE SAN JUAN

Qué será de aquella estrella

MATEO ROMERO ?

Soberana María de «Romances y letras de a tres voces». Segle XVII.
Biblioteca Nacional d'Espanya

JOSÉ DE SAN JUAN

De repiques de campanas

Primera part: **35 minuts aproximadament**

Pausa: **20 minuts**

Segona part: **35 minuts aproximadament**

CANTORÍA

Inés Alonso, Carmen Callejas i Victoria Cassano, sopranos

Juan Manuel Morales i Belén Herrero, contralts

Jorge Losana, tenor

Lluís Arratia, baríton

David Guitart, baix

Ignacio Ramal, violí I

Sara Balasch, violí II

Miquel Bonal, viola de gamba

Jeremy Nastasi, tiorba i guitarra

Santiago Gervasoni, orgue i clavicèmbal

Iñaki de la Linde, percussió

Jorge Losana, direcció

¡A LA FIESTA!

VILLANCETS, XÀCARES I DANSES DEL BARROC IBÈRIC

La música del Barroc català i ibèric és una celebració constant del contrast. A través de villancets, xàcares, *españolitas* i fandangos, esglésies i palaus s'omplien de ritmes populars, colors exuberants i una teatralitat que desdibuixava els límits entre el que és sagrat i el que és profà. Aquest programa proposa un viatge cap a la festa barroca: un espai on la devoció es barreja amb la dansa, l'alegria col·lectiva i la fascinació.

Lluny de la solemnitat que avui sovint associem a la música sacra, moltes d'aquestes obres van néixer per commoure, divertir i apropar el poble a les celebracions religioses. Els villancets barrocs recorrien a personatges populars, ritmes de carrer i llengües vernacles per crear autèntiques escenes teatrals dins la litúrgia. Pastors, gitanetes o sagristans apareixen aquí com a protagonistes d'una música profundament humana i propera.

**Lluny de la solemnitat
que avui sovint associem
a la música sacra, moltes
d'aquestes obres van néixer
per commoure, divertir
i apropar el poble a les
celebracions religioses.**

El programa gira especialment entorn de la figura de José de San Juan (1687-1735), compositor vinculat a l'àmbit català i una de les veus més fascinants de la primera meitat del segle XVIII. La seva música combina una extraordinària riquesa melòdica amb una energia rítmica contagiosa i un sentit teatral marcat. Al seu costat apareixen altres noms fonamentals, com Joan Cererols, José de Torres, José Martínez de Arce, Juan Francés de Iribarren o Santiago de Murcia, representants d'un repertori vibrant i ple de contrastos.

El concert s'obre amb *A la fiesta, zagales*, una invitació directa al goig nadalenc. Des dels primers compassos, la música convoca els pastors a celebrar el naixement amb un entusiasme gairebé popular. *A Céfiros corra* i *Una noche que los Reyes*, José de San Juan desplega tota la teatralitat de la tradició del villancet i de la xàcara, combinant narració, ritme i dramatisme en petites escenes musicals plenes de moviment.

Les *Españolitas* introdueixen un moment instrumental de sabor refinat i elegant, abans de donar pas a *Serafín que con dulce armonía*, de Joan Cererols, en la qual les veus semblen elevar-se amb una lluminositat celestial. En contrast,

Gitanillas cortesanas de José de Torres retorna al programa el caràcter festiu i popular, portant a escena el color i la gràcia dels personatges barrocs.

La segona part del concert s'endinsa en l'univers de les xàcares i els fandangos, gèneres profundament vinculats al teatre barroc. La xàcara *No hay que decirle el primor* i la *Xàcara del Fandanguillo* despleguen ritmes irresistibles i una forta càrrega escènica, mentre que *Jilguerillo canoro* juga amb el món pastoral i la lleugeresa del cant dels ocells.

El *Fandango* de Santiago de Murcia resumeix perfectament l'esperit del programa: dansa, vitalitat i virtuosisme instrumental al servei d'una música propera i exuberant. Finalment, les últimes obres giren la mirada cap a la devoció mariana. *Qué será de aquella estrella*, *Soberana María* i *De repiques de campanas* clouen el concert amb una explosió sonora festiva i lluminosa, en la qual campanes, ritmes populars i veus s'uneixen per celebrar una espiritualitat profundament humana i teatral.

En aquest recorregut es reivindica un Barroc ple de vida, emoció i contrast: una música que convida tant a la contemplació com a la festa, i en què el culte i el popular conviuen amb naturalitat i bellesa.

Jorge Losana

IN-EDIT EMPORDÀ

11.08.26

21.30 h. Cinema Montgrí

Inner Landscape

23 h. Cinema Montgrí
Col·loqui posterior
amb Frank Scheffer

RETROSPECTIVA
FRANK SCHEFFER

12.08.26

19 h. Palau Solterra
Recorregut temàtic
& concert de
Kinan Azmeh

21.30 h. Cinema Montgrí

Half Moon

23 h. Cinema Montgrí
Col·loqui posterior
amb Frank Scheffer

19.08.26

21.30 h. Cinema Montgrí

Yuja

23 h. Palau Solterra
Xerrada posterior amb la
directora Lorna Tucker

Cloenda i lliurament
de Premi

IN-EDIT
EMPORDÀ

ineditemporda.cat

Una proposta de:

**46 FESTIVAL
DE TORROELLA**

Amb el suport de:

**CINEMA
MONTGRÍ**

Mitjà oficial:

el Periódico

CANTORÍA

Cantoría és un dels grups vocals de referència, especialista en la interpretació de repertori vocal ibèric del Renaixement i del primer Barroc. Durant la temporada 2026-2027 són grup resident del Centre Nacional de Difusió de la Música d'Espanya, i abans, havien estat formació resident del Festival de Música Antiga d'Utrecht i del Festival d'Ambronay. Recentment, ha debutat al Concertgebouw i Muziekgebouw d'Amsterdam, a la Salle Cortot de París, al Wigmore Hall de Londres i a la programació del BOZAR de Brussel·les fent, al mateix temps, la seva primera gira pels Estats Units i Llatinoamèrica, tot fent col·laboracions en el Fòrum Nacional de Música de Wrocław (Polònia), el National Center for Early Music de York (al Regne Unit) o els festivals de Torroella i del Castell de Peralada.

A més, durant els últims anys ha actuat a Berlín, Leipzig, Praga, Estocolm, Anvers, Bruges, Gant, Brighton, Cambridge, La Valletta, Pavia, Roma o Vilnius, entre altres escenaris internacionals.

El seu primer disc, dedicat a les *Ensaladas* de Mateo Flecha i gravat al Centre Cultural d'Ambronay el 2022, en el marc del projecte EEEmerging, va rebre guardons com el Diapason Découverte, el Melòman d'Or i el Premi de la Crítica Discogràfica Alemanya. En la seva nova etapa, Cantoría ha ampliat el seu repertori i el nombre d'integrants,

i desenvolupa programes per a un nombre més gran de veus i orquestra de cambra. Aquesta evolució artística ha estat acollida amb entusiasme per la crítica i el públic.

Fundat el 2016 en el si de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC), Cantoría organitza el RESSONS Festival de Música Antiga de Sierra Espuña (Múrcia) i ha realitzat presentacions en institucions de prestigi com la Biblioteca Nacional d'Espanya, la Biblioteca de Catalunya, el Museu del Prado i el Museu del Louvre de París.

Cantoría és Premi El Ojo Crítico de música clàssica 2025 i ha rebut una Beca Leonardo 2025 de la Fundació BBVA. Col·labora amb institucions com el Consell Superior d'Investigacions Científiques, la Universitat de Múrcia, l'ESMUC, Ars Hispana, la Universitat de Zúric i l'Institut Complutense de Ciències Musicals, i té el suport de l'Institut Nacional de las Artes Escénicas y de la Música i de l'Institut Català de les Empreses Culturals.

Cantoría va debutar al Festival de Torroella de Montgrí en l'edició de 2019, hi va tornar el 2020 per inaugurar l'exposició del 40è aniversari del Festival i el 2025 en un concert celebrat a la capella de Santa Maria del Mar de Santa Maria dels Masos.

JORGE LOSANA, DIRECCIÓ

Jorge Losana és tenor, director i emprenedor cultural, especialitzat en el repertori vocal del Renaixement i del primer Barroc. Nascut a Múrcia i establert a Barcelona des del 2016, desenvolupa una intensa activitat artística i pedagògica amb projecció internacional. És director artístic i fundador del conjunt vocal Cantoría i del RESSONS Festival Internacional de Música Antiga de Sierra Espuña, un projecte reconegut pel seu compromís amb la sostenibilitat i la descentralització cultural. El seu treball combina l'excel·lència artística amb la creació de nous models de relació entre artistes, territori i comunitat.

Com a director i intèrpret, ha actuat en alguns dels principals escenaris europeus i ha participat en projectes a Europa, Àsia i Amèrica, tot col·laborant amb institucions culturals i acadèmiques de referència. La seva tasca ha estat difosa per mitjans internacionals com la BBC, Radio Clásica, France Musique, NPO i Deutschlandfunk.

Paral·lelament a les seves activitats com a cantant, director de cor i d'orquestra, és convidat regularment com a ponent, jurat i professor en plataformes internacionals vinculades a la música antiga i al desenvolupament de joves artistes. També ha participat activament en fòrums sobre cultura, educació i sostenibilitat, i col·labora amb universitats i centres de recerca.

Es va formar a la Universitat de Múrcia, al Conservatori Superior de Música de Múrcia, a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) i a la Schola Cantorum de Basilea. El 2025 va ser distingit amb la Beca Leonardo de la Fundació BBVA per al desenvolupament d'un projecte discogràfic centrat en el repertori vocal del primer Barroc espanyol.

Jorge Losana va debutar al Festival de Torroella de Montgrí en l'edició de 2019, hi va tornar el 2020 per inaugurar l'exposició del 40è aniversari del festival i al 2025 en un concert celebrat a la capella de Santa Maria del Mar de Santa Maria dels Masos.

¡A LA FIESTA!

LLETRES

JOSÉ DE SAN JUAN (1687-1735)

¡A la fiesta, zagales!

A la fiesta zagales dichosos,
al sainete pastores alegres,
que con músicas forma este valle
en obsequio del Sol que amanece.

A la fiesta, al aplauso, al sainete,
zagales pastores alegres, dichosos
que ya empezar quiere.

Una serenata Amor represente,
pues nace al sereno del cano Diciembre,
A la fiesta, que es fiesta del hombre
El ver que al abismo su traza estremece.

Tres sacras personas formarla pretenden,
Y en una que baja las tres resplandecen.
A la fiesta, que de hombre vestido,
hoy sale a las tablas de un pobre pesebre.

Sainete del mundo es ver cómo tiemble,
Luzbel, que no logra saber lo que teme,
y acechando con miedos y estragos,
venga en la sangre de los inocentes.

A la fiesta, zagales dichosos,
al sainete, pastores alegres,
que con músicas forma este valle
en obsequio del Sol que amanece.

Copla:

(1a) Aquel sacro ingenio, autor excelente,
de cielos y tierra, formó en una imagen
el más soberano poema viviente.

Pero en él cayendo un borrón aleve,
le borró la gracia y no hubo carácter
que bien se leyese.

(2a) Hoy que restaurarle
el autor pretende,
juntando instrumentos en las Escripturas
y en las profecías, que acordes resuenen.

Serenata forma,
en que a cantar entren
dos naturalezas,
que de alto y de bajo las voces concuerden.

Coro: A la fiesta, zagales dichosos, ...

(3a) Dicen la sonata
pájaros y fuentes,

y empiezan el ocho, anunciando paces,
y al cielo las glorias los coros celestes.
En el recitado
los pastores entren,
que compás no admite,
y ellos en lo amante toda regla exceden.

(4a) Es un área grave
la que luego viene,
pues el tierno infante, derramando perlas,
llora nuestros males y es cantarnos bienes.
Área es, mas con ecos,
que de sangre vierten
mártires que lloran
no el sacrificarse, sí el no conocerle.

Coro: A la fiesta, zagales, ...

DIVERSOS AUTORS

Xàcara No hay que decirle el primor (instrumental)

JOSÉ MARTÍNEZ DE ARCE (1662-1721)

Jilguerillo canoro

Jilguerillo canoro, no cantes,
que duerme el Amor.
Jilguerillo no dejes el canto,
que no duerme, no.

Jilguerillo gorjeos suspende,
que duerme el Amor.
Jilguerillo prosigue los quiebros,
que no duerme no.

Sí, duerme templando los ojos,
clarines del sol.
No duerme, pues arde su pecho
con tierna pasión.

Sí, duerme quien sueña del hombre el perdón,
haciendo dormido que no ve su error.
Sí, duerme el Amor.

JUAN FRANCÉS DE IRIBARREN (1699-1767)

Xácara del Fandanguillo

Xácara de fandanguillo
ha de haber la Nochebuena
pues me brinda en los arroyos
un punteado de perlas.

Échese la jacarilla,
¿y qué caso? cosa nueva
y más si uced se nos viene
recordando al Niño penas,
con el Diablo del pecado
dacá Adán y toma Eva.

Aunque fuera del asunto,
no trataré cosas de esas.
Échese la jacarilla,
porque al Dios niño divierta.

Más silencio, quedo,
que parece, que sosiega,
es amante fino y tierno
no es posible que se duerma.

Pues el fandanguillo corra,
vaya jacarilla buena,
cuando el susurro del viento
es instrumento que suena
y los arroyuelos forman
un punteado de perlas.

Jacarilla, jacaranda,
suene vaya, corra, ea,
despachemos con el fandanguillo
fandanguillo que alegra.

Copla:
Entre las noches del mundo
hubo una noche serena
buena mas con mucho frío
verbi gratia como esta.
Ay qué buena jacarilla,
suene, vaya, corra, ea,
despachemos con el fandanguillo
fandanguillo que alegra.

Apareció de repente una luz como una hoguera, que unos le
llamaron globo, otros llamaron cometa.

Ay qué buena jacarilla, suene, vaya, corra, ea, despachemos
con el fandanguillo fandanguillo que alegra.

PAUSA

DIVERSOS AUTORS

Españoletas (instrumental)

JOAN CEREROLS (1618-1680)

Serafín que con dulce armonía

Serafín que con dulce armonía,
la vida que nace requebrando estás,
cántale glorias mirándole en penas
que amante y quejoso, su alivio es un ¡ay!

Tan fragantes, lucientes y bellas
en cielo y en tierra distantes se ven,
las estrellas vestir de colores,
las flores brillar y las selvas arder.

Copla

1. Tan fragantes, lucientes y bellas
en cielo y en tierra distantes se ven
las estrellas vestir de colores,
las flores brillar y las selvas arder

JOSÉ DE TORRES (1670-1738)

Gitanillas cortesananas

Gitanillas cortesananas, a la estrella de Jacob,
volandí, volandico, ay, que cantad a una voz.
Que hoy nace la estrella fija del sol,
y cantando, bailando todas festejen
la luz de su arbor.

Repicad las castañetas,
redoblad las zapatetas,
tras, tras, tras, el pandero se haga rajas.
Ala, ala, hágase fiesta,
a la luz que amanece, no ciñó el alba.

Copla:

Porque nace la estrella, el sol madruga,
a decir a los hombres buena ventura.
Ay, qué buena ventura.

Coronada de rayos
nace esta estrella,
cuyas puntas coronan
cielos y tierra,
¡ay, que, que, que!,
cielos y tierra.

GASPAR SANZ (1640-1710)

Canarios (instrumental)

JOSÉ DE SAN JUAN

Qué será de aquella estrella

¿Qué será de aquella estrella
la brillante claridad,
que ilustrando noche y día,
esparciendo rayos va?
¿Qué será, qué será?
Milagro es su lucir,
prodigio es singular,
notable resplandor,

extraña novedad.
¿Qué será, qué será?
Mas esa comitiva
que viene hacia el portal,
guiada de su luz,
sin duda lo sabrá.
¿Qué será, qué será?
Pues vamos a inquirir,
lleguemos a notar
tan grande admiración,
tan rara novedad.
¿Qué será, qué será?

Coplas

Solo: 1a. Ese prodigio de luz,
que solo a serlo salió,
pues desde el cielo a tres sabios
es luciente locución.

A 4: Diga que del rey es embajador
el astro luciente, envidia del sol.

Solo: 2a. El modo maravilloso
les explica su esplendor
de hacerse y de ser Dios hombre
para hacer al hombre Dios.

A 4: Diga que del rey es embajador
y da a un tiempo mismo contento y temor.

Solo: 3a. Que busquen a Dios les dice,
que ya al mundo amaneció
y que ella para guiarlos
es estrella de aquel sol.

A 4: Diga que del rey es embajador
que cruza la tierra, que abrasa la flor.

Solo: 4a. Como sabios la entendieron,
que solo el sabio entendió,
en caracteres de luz,
del cielo la explicación.

A 4: Diga que del rey es embajador
brillante portento de luz y esplendor.

JOSÉ DE SAN JUAN ***De repiques de campanas***

De repiques de campanas,
aunque hay hecho mucho ya,
le quedó algo que hacer nuevo
de Belén al sacristán.

Oid zagalejos, oídme tocar.
Oid zagalejos, oídle tocar.
Al alba en María que ilustra el portal,
dan, dan, dan, dan, dan.
y a muerto en la culpa al mísero Adán.
Dilón, dylan.
Oídme tocar,
que al ver cómo el niño le redimirá,
y en un Viernes Santo hoy nace a espirar,
mezclando el repique con el lamentar.
Din, din, din, din, dilán.
Dirán las carracas: carrá, carracrá.
Uníendose todo a un mismo compás,
a muerto, a repique, cuaresma y festejo
las voces dirán: dilindin, dilán.

Esta confusión tiene novedad,
día, que en mundo la más alta hay,
como nacer hombre, niño que es deidad.
Oid zagalejos, oídos tocar.

MATEO ROMERO ? ***Soberana María de «Romances y letras*** ***de a tres voces».***

Segle xvii. Biblioteca Nacional d'Espanya

Soberana María, con vuestro canto,
arrullad a mi niño, no llore tanto.
Nocturnas estrellas que en dulce descanso
reposáis los cuerpos del largo cansancio.

¿Cómo a Dios eterno de dejáis llorando?
Arrullad a mi niño, no llore tanto.

Templad las escarchas del invierno helado
que el infante tierno es Rey delicado:
abrigad la Virgen entre vuestro brazos.

Coged el aljófara de los ojos claros,
mirad que es tesoro de precio tan alto,
que una gota suelda todos nuestros daños.

PROPER CONCERTS

Diumenge 08 d'agost
20.30 h Espai Ter

ENGLISH CHAMBER ORCHESTRA

Elisabeth Leonskaja piano
Marzena Diakun direcció

Haydn, Mozart & Schubert

Joseph Haydn: *Simfonia núm. 44 en Mi menor, «Fúnebre»,*
Hob. I:44 / **Wolfgang Amadeus Mozart:** *Concert per a piano*
i orquestra núm. 12 en La major, KV 414 / **Franz Schubert:**
Simfonia núm. 5 en si bemoll major, D 485

PREU: a partir de 48,00 EUR

Dilluns 09 d'agost
20.30 h Espai Ter

VENICE BAROQUE ORCHESTRA

Chouchane Siranossian violí

Duel d'arcs a Venècia

Antonio Vivaldi: *Concert en Mi bemoll major per a violí,*
cordes i baix continuo «La tempesta di mare», op. 8 núm. 5,
RV 253 / **Francesco Maria Veracini:** *Sonata núm. 12 en Re*
menor, op. 2 / **Giuseppe Tartini:** *Concert per a violí en La*
major, op. 96 / **Pietro Locatelli:** *Concert per a violí, cordes i*
baix continuo núm. 2 en Do menor, op. 3 / **Antonio Vivaldi:**
Concert per a cordes en Sol menor, RV 157 / *Concert per a*
violí i cordes en Re major «Grosso Mogul», RV 208

PREU: a partir de 48,00 EUR

Festival de Torroella de Montgrí 2026
Facebook: @FestivalTorroelladeMontgri
Twitter: @Fest_Torroella
Instagram: @festivaldetorroella
#FestivalTorroella

www.festivaldetorroella.cat

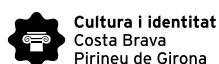
 **FESTIVAL
TORROELLA
DE MONTGRÍ**

 JM Torroella de Montgrí

Organitza:

Amb el suport de:

Digitalització dels programes de mà:

Pla de recuperació, transformació i resiliència

Mitjans oficials:

Col·laboradors:

El Festival és membre de:

Festival de Torroella de Montgrí 2026

Facebook: @FestivalTorroelladeMontgri

Twitter: @Fest_Torroella

Instagram: @festivaldetorroella

#FestivalTorroella

www.festivaldetorroella.cat

